ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)
z 15. decembra 2005 *

Vo veci C-26/04,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 226 ES, podaná 27. januára 2004,

Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: G. Valero Jordana, splnomocnený zástupca, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobkyňa,

proti

Španielskemu kráľovstvu, v zastúpení: E. Braquehais Conesa, splnomocnený zástupca, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovanému,

* Jazyk konania: španielčina.

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory P. Jann, sudcovia K. Schiemann, N. Colneric, J. N. Cunha Rodrigues (spravodajca) a E. Levits,

generálny advokát: F. G. Jacobs,
tajomník: R. Grass,

so zreteľom na písomnú časť konania,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 7. júla 2005,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Svojou žalobou sa Komisia Európskych spoločenstiev domáha, aby Súdny dvor určil, že Španielske kráľovstvo si jednak tým, že oficiálne neurčilo pláže „Vilela/A Videira", „Niño do Corvo" a „Canabal" nachádzajúce sa v obci Moaña, v provincii Pontevedra autonómnej oblasti Galície za kúpacie oblasti, a jednak tým, že neprijalo program zníženia znečistenia Ría de Vigo, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 4 ods. 1 smernice Rady 76/160/EHS z 8. decembra 1975 o kvalite vody určenej na

kúpanie (Ú. v. ES L 31, 1976, s. 1; Mim. vyd. 15/001, s. 26) a článku 5 smernice Rady 79/923/EHS z 30. októbra 1979 o kvalite vôd mäkkýšov (Ú. v. ES L 281, s. 47; Mim. vyd. 15/001, s. 128).

Právny rámec

2 Článok 1 ods. 2 písm. a) smernice 76/160 definuje vodu určenú na kúpanie ako:

„každú tečúcu alebo stojatú sladkú vodu alebo jej časť a morskú vodu, v ktorej:

— je výslovne príslušným orgánom každého členského štátu povolené kúpanie

alebo

— kúpanie nie je zakázané a tradične je prevádzané veľkým počtom kúpajúcich sa".

3 Podľa článku 3 ods. 1 tejto smernice členské štáty stanovia pre všetky kúpacie oblasti spolu alebo pre každú zvlášť hodnoty ukazovateľov pre vodu určenú na kúpanie, ktoré sú uvedené v prílohe.

4 Článok 4 ods. 1 uvedenej smernice stanovuje:

„Členské štáty podniknú nevyhnutné opatrenia na to, aby zabezpečili, že do 10 rokov nasledujúcich po oznámení tejto smernice bude voda určená na kúpanie v súlade s medznými hodnotami stanovenými podľa článku [3 — *neoficiálny preklad*]".

5 Článok 1 smernice 79/923 upresňuje:

„Táto smernica upravuje kvalitu vôd mäkkýšov a je platná pre tie pobrežné a zmiešané sladko-slané vody, ktoré sú určené členskými štátmi ako tie, ktoré si vyžadujú ochranu alebo zlepšenie s cieľom podpory života a rastu mäkkýšov (mušle a jedlé mäkkýše) a takto prispievať k vyššej kvalite výrobkov z mäkkýšov, priamo konzumovateľných človekom."

6 Podľa článku 4 ods. 1 tejto smernice:

„Členské štáty najprv do dvoch rokov od oznámenia tejto smernice určia vody mäkkýšov."

7 Článok 5 tej istej smernice uvádza:

„Členské štáty zavedú programy zníženia znečistenia a zaistia to, že vybrané vody budú vyhovovať do 6 rokov od určenia podľa článku 4, hodnotám stanoveným členskými štátmi podľa článku 3, tak aj poznámkam, ktoré obsahujú stĺpce G a I prílohy."

8 Príloha smernice 79/923 uvádza pri ukazovateli 10 nazvanom „Fekálne koliformné baktérie/100 ml" referenčnú hodnotu „≤ 300 v mäse mäkkýšov a medzichlopňovej tekutine". Táto hodnota je uvedená v stĺpci „G" uvedenej prílohy, čo znamená, že v podstate ide o smernú hodnotu a nie povinnú hodnotu pre členské štáty v súlade s článkom 3 ods. 2 tejto smernice.

9 Poznámka pod čiarou č. 1 vzťahujúca sa na ukazovateľ 10 však stanovuje: „Pre smernicu o ochrane spotrebiteľov výrobkov z mäkkýšov je podstatné, aby táto hodnota bola pozorovaná vo vodách, v ktorých žijú mäkkýše priamo konzumovateľné človekom."

10 Keďže článok 395 Aktu o podmienkach pristúpenia Španielskeho kráľovstva a Portugalskej republiky a o úpravách zmlúv (Ú. v. ES L 302, 1985, s. 23) nestanovuje v prospech Španielskeho kráľovstva žiadnu odchýlku, pokiaľ ide o smernice 76/160 a 79/923, kvalita španielskej vody určenej na kúpanie musí byť v súlade s povinnými medznými hodnotami stanovenými smernicou 76/160 od 1. januára 1986 a programy uvedené v článku 5 smernice musia byť zavedené najneskôr 30. októbra 1987.

Konanie pred podaním žaloby

11 Keďže Komisia dospela k názoru, že si Španielske kráľovstvo nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú zo smerníc 76/160 a 79/923, začala proti tomuto členskému štátu konanie o nesplnenie povinnosti podľa článku 226 ES tým, že mu 25. januára 2001 zaslala výzvu.

12 Po tom, čo Komisia neprijala tvrdenia predložené španielskou vládou v odpovedi na túto výzvu, Komisia vyzvala Španielske kráľovstvo v odôvodnenom stanovisku z 1. júla 2002, aby prijalo všetky požadované opatrenia na dosiahnutie súladu s týmto stanoviskom v lehote dvoch mesiacov od jeho obdržania.

13 Vzhľadom na to, že Španielske kráľovstvo neodpovedalo na toto odôvodnené stanovisko, Komisia podala túto žalobu.

O žalobe

O prvom žalobnom dôvode založenom na porušení smernice 76/160

14 Ako Komisia upresňuje vo svojej replike, nesplnenie povinnosti, ktoré vytýka Španielskemu kráľovstvu týmto prvým žalobným dôvodom, spočíva v neurčení troch pláží na galícijskom pobreží za kúpacie oblasti a nie v nedodržaní povinných medzných hodnôt stanovených smernicou 76/160.

15 Článok 4 ods. 1 smernice 76/160 však výslovne neukladá členským štátom povinnosť oficiálne určiť pláže alebo iné miesta za kúpacie oblasti.

16 Naopak článok 1 ods. 2 písm. a) tejto smernice definuje vodu určenú na kúpanie ako vodu, v ktorej je výslovne príslušným orgánom každého členského štátu povolené kúpanie, alebo kúpanie nie je zakázané a tradične je prevádzané veľkým počtom kúpajúcich sa. Z druhej časti tejto definície vyplýva, že členským štátom je dovolené tolerovať kúpanie v určitých vodách bez toho, aby ich museli nevyhnutne určiť ako kúpacie oblasti.

17 Ako poznamenal generálny advokát v bode 14 svojich návrhov, neexistencia povinnosti oficiálne určiť predmetné vody je v smernici 76/160 zdôraznená skutočnosťou, že iné smernice týkajúce sa ochrany životného prostredia a verejného zdravia obsahujú ustanovenia, ktoré výslovne ukladajú členským štátom oficiálne určiť alebo identifikovať určité oblasti alebo vody v stanovenej lehote.

18 Z toho vyplýva, že článok 4 ods. 1 smernice 76/160 neukladá členským štátom povinnosť oficiálne určiť kúpacie oblasti, ako tvrdí Komisia.

19 Prvý žalobný dôvod je teda nedôvodný a musí byť preto zamietnutý.

O druhom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 5 smernice 79/923

20 Medzi účastníkmi konania je nesporné, že vody Ría de Vigo boli určené za vody mäkkýšov podľa článku 4 smernice 79/923.

21 Španielske kráľovstvo vo svojom vyjadrení k žalobe tvrdí hlavne, že pôsobnosť uvedenej smernice definovaná v jej článku 1 je obmedzená na vody, v ktorých žijú mäkkýše „priamo konzumovateľné človekom". Smernica má len jediný cieľ: zlepšenie kvality vôd určených na chov mäkkýšov priamo konzumovateľných človekom. Podľa Španielskeho kráľovstva žiadna z oblastí Ría de Vigo nie je oblasťou produkcie mäkkýšov priamo konzumovateľných človekom. V Ría de Vigo sa totiž produkujú iba mäkkýše, ktoré pred konzumáciou podliehajú prečisteniu alebo sú presadené. Nedodržanie referenčnej hodnoty stanovenej smernicou 79/923 teda nepredstavuje porušenie jej článku 5.

22 Toto tvrdenie nemôže byť prijaté. Článok 1 smernice 79/923 totiž stanovuje, že sa uplatňuje na pobrežné a zmiešané sladko-slané vody, ktoré sú určené členskými štátmi ako tie, ktoré si vyžadujú ochranu alebo zlepšenie s cieľom podpory života a rastu mäkkýšov (mušle a jedlé mäkkýše), „a takto prispievať k vyššej kvalite výrobkov z mäkkýšov, priamo konzumovateľných človekom". Časť súvetia „a takto prispievať k vyššej kvalite výrobkov z mäkkýšov, priamo konzumovateľných človekom" neobmedzuje, ako to uviedol generálny advokát v bode 43 svojich návrhov, pôsobnosť uvedenej smernice na tento cieľ, ale skôr naznačuje, že zároveň sleduje aj ďalší cieľ, ktorý možno dosiahnuť tými istými prostriedkami, pričom použitie príslovky „takto" je v tejto súvislosti príznačné. Z tohto znenia vyplýva, že uvedená smernica sa uplatňuje na akékoľvek vody mäkkýšov, či už sú mäkkýše, ktoré v nej žijú, určené na priamu konzumáciu človekom alebo na konzumáciu po ďalšom spracovaní.

23 Tento výklad je potvrdený znením poznámky pod čiarou č. 1 vzťahujúcej sa na ukazovateľ 10 prílohy smernice 79/923. Táto poznámka upresňuje, že smerná hodnota koliformných baktérií má byť po určitý čas považovaná za povinnú hodnotu „vo vodách, v ktorých žijú mäkkýše priamo konzumovateľné človekom". Z toho vyplýva, že stanovená hodnota si zachováva svoju smernú povahu pokiaľ ide o vody, v ktorých žijú mäkkýše, ktoré nie sú priamo konzumovateľné človekom, čo znamená, že táto smernica sa uplatňuje tiež na takéto vody.

24 Tento výklad je rovnako v súlade s cieľom smernice 79/923, ako to vyplýva z jej odôvodnenia. Najmä z prvého, tretieho, siedmeho a desiateho odôvodnenia tejto smernice totiž vyplýva, že jej cieľom je ochrana kvality vôd mäkkýšov vo všeobecnosti, či už sú mäkkýše, ktoré v nich žijú, určené na priamu konzumáciu človekom alebo nie.

25 Z toho vyplýva, že sa smernica 79/923 podľa jej článku 1 vzťahuje na vody v Ría de Vigo.

26 Španielske kráľovstvo subsidiárne tvrdí, že vypracovalo globálny program zníženia znečistenia v Ría de Vigo a že bol stanovený program opatrení postupného zníženia znečistenia. Španielske orgány tak konali v súlade s článkom 5 smernice 79/923.

27 Komisia nespochybňuje existenciu uvedených programov, domnieva sa však, že ide o všeobecné programy čistenia odpadových vôd, ktoré nespĺňajú kritériá osobitného programu zníženia znečistenia vôd mäkkýšov v zmysle článku 5 smernice 79/923.

28 Z rozsudku z 12. decembra 1996, Komisia/Nemecko (C-298/95, Zb. s. I-6747, bod 24), vyplýva, že článok 5 smernice 79/923 ukladá členským štátom povinnosť zavedenia osobitných programov zameraných na zníženie znečistenia vôd mäkkýšov.

29 Vzhľadom na to, že programy zníženia znečistenia zmieňované Španielskym kráľovstvom v jeho vyjadrení k žalobe nie sú osobitnými programami zameranými na zníženie znečistenia vôd mäkkýšov, uplatňované nesplnenie povinnosti je preukázané.

30 Druhý žalobný dôvod uvádzaný Komisiou musí byť preto považovaný za dôvodný.

31 Treba teda skonštatovať, že neprijatím programu zníženia znečistenia vôd mäkkýšov v Ría de Vigo, si Španielske kráľovstvo nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 5 smernice 79/923.

O trovách

32 Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Podľa článku 69 ods. 3 prvého pododseku toho istého rokovacieho poriadku však Súdny dvor môže rozdeliť náhradu trov konania medzi účastníkov konania alebo rozhodnúť tak, že každý z účastníkov znáša svoje vlastné trovy konania, ak účastníci nemajú úspech v jednej časti alebo vo viacerých častiach predmetu konania. Keďže Komisia a Španielske kráľovstvo nemali úspech v častiach svojich dôvodov, je opodstatnené zaviazať ich znášať svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol a vyhlásil:

1. **Neprijatím programu zníženia znečistenia vôd mäkkýšov v Ría de Vigo si Španielske kráľovstvo nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 5 smernice Rady 79/923/EHS z 30. októbra 1979 o kvalite vôd mäkkýšov.**

2. **V zostávajúcej časti sa žaloba zamieta.**

3. **Komisia Európskych spoločenstiev a Španielske kráľovstvo znášajú svoje vlastné trovy konania.**

Podpisy